

DE KORHAAN

VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

Verenigingsorgaan van Vogelwerkgroep "Het Gooi en Omstreken"

Redactie: Henk Hardon
Kees van Lambalgen
Andries Stoker

Redactieadres: Vossenstraat 51, 1216 AD, Hilversum, 035-231208

Illustraties : Ronald Sinoo

Typewerk : Marianne Harder
Yvonne van Klaveren

Verzending : Bep Dwars- van Achterbergh, Prinsenstraat 15, Hilversum

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren. De auteurs zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdrage.

Inleveren Kopij : uiterlijk 24 juli

Inhoudsopgave:

55	: Redactioneel
56 - 57	: Programma - Bestuursmededelingen
57 - 59	: Verslag van de algemene ledenvergadering
59 - 60	: De Kluut, broedvogel in het Gooi, Eem-en Vechtgebied
61 - 66	: Huiszwaluwtelling 1980
67	: Zingen Koolmezenvrouwtjes ook?
68 - 69	: Vleermuizen, geen vogels, maar minstens zo interessant
70	: Verslag van een Eempoldertelling
71 - 73	: Resultaten van de roofvogeltellingen in de winter '80-'81
74	: Wat te doen met uw Bergeendenwaarnemingen
75	: Onze aktie "Red de Oostvaardersplassen"
76 - 78	: Ontvangen literatuur
79 - 82	: Veldwaarnemingen

Jaargang 15, nr.3, 1981

† **REDAKTIONEEL**

Afgelopen maanden heeft het weer gebruik gemaakt van de activiteiten binnen de V.W.G. en aanverwante organisaties.

Allereerst was daar het nobele streven van Jelle Harder en de N.J.N. om de Zwarte Stern nestgelegenheid te bieden in het Laarder Wasmeer. Zij hebben zestien vlotjes gemaakt en te water gelaten. En nu maar hopen dat de Zwarte Sterns de plaats geschikt vinden. Ook hebben zij daar een droogpaal voor Aalscholvers gemaakt.

Wij zagen dat de Oeverzwaluwen bezit hebben genomen van de nieuw afgestoken wand in de Bijvanck. Deze wand was gemaakt door mensen van Vrijwillig Goois Natuurbeheer ter vervanging van de daar verloren gegane wand. De opzet is zo goed geslaagd, dat er op dit moment zelfs 2 kolonies zijn gevestigd.

Ook mochten we vernemen, dat het boekje van 6 jaar eempoldertellingen dan toch is verschenen. Vooral het vele werk van Nico Klippel mag hier niet onvermeld blijven. Het boekje is op maandag 25 mei aangeboden aan de burgemeester van Eemnes, die hopelijk de inhoud ter harte neemt en er wezenlijk iets mee doet.

De voorbereidingen voor de viering van ons 15 jarig jubileum zijn inmiddels gestart. Mochten er zich nog mensen geroepen voelen om mee te helpen aan deze voorbereidingen, dan kunnen zij zich alsnog melden.

Tenslotte wenst de redactie iedereen een prettige en vooral vogelrijke vakantie.

Programma

dinsdag 11 augustus

Informatieavond Zweden/Falsterbo-excursie, aanvang 20.00 uur in de Godelinde scholengemeenschap te Naarden.
Belangstellenden zijn welkom.

zaterdag 5 september

Dagtocht Texel, o.l.v. Yves Vogel. Vertrek 5.15 uur vanaf het Oosterspoorplein te Hilversum. Wilt u mee, geeft u zich dan vóór 1 september op, tel. 02154-18804.

12 t/m 20 september

Kampeerweek naar Falsterbo in Zweden.
Dit is een zelfverzorgingsweek. Vooral de vogeltrek heeft onze belangstelling. Belangstellenden zie 11 augustus.
Opgeven en eventuele vragen vóór 15 augustus, tel. 02154-18804.

2-3-4 oktober

Weekend Terschelling, u kunt zich opgeven door overmaking van de beraamde kosten f. 60,- (exclusief de vervoerskosten naar Harlingen), postgiro V.W.G. 2529179 met vermelding 'weekend Terschelling' en per telefoon nr. 02154-18804 of 02159-31076.
Meenemen: slaapzak, handdoek en washand, thermoskan, regenkleding, laarzen, wanten, muts, dikke kleding.
Brood voor vrijdagavond en zaterdagmorgen.
We vertrekken vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum tijd 15.30 uur, de boot vertrekt vanuit Harlingen om 19.15 uur.
Wilt u meer informatie, Joke Hardon 02154-18804 of Hanneke Lodenstein 02159-31076.

BESTUURSMEDEDELINGEN

Bestuurs mededelingen:

- Vogels in de Eempolders: Het eerste exemplaar van het boekje is op 25 mei aangeboden aan de burgermeester van Eemnes. Zoals u in de vorige Korhaan heeft kunnen lezen kost het boekje voor leden f 7,-. U kunt het afhalen bij Nico Klippel, Ruthardlaan 12 in Bussum. Verder in Hilversum bij Bep Dwars, Prinsenstraat 15: in Laren bij Jessy v. Leyden, Raboes 9 en in Ankeveen bij Rob Moolenbeek, A.Voetlaan 14. De oplage is beperkt!

- We zonden een adhesiebetuiging aan de gemeente Loenen. Het gemeentebestuur heeft het Amsterdams waterleidingbedrijf gelast te stoppen met werkzaamheden in de polder Mijnden in verband met het broedseizoen.

Nieuwe leden:

Marit Verheij, J. Catsln. 6, 1401 SL Bussum (huisgenootlid)
Mw. A. Bergsteijn, K.P.C. de Bazelstr. 110, 1402 XE Bussum
Mw. M. Diemer, Bonifaciusln. 39, 1216 PH Hilversum
Mw. J.C. de Wilde-v. Meurs, V. Goghln. 2, 1399 XA Muiderberg
W.F. v. Rest, Krekelmeent 122, 1218 EG Hilversum
Mw. v. Rest (huisgenootlid)
Mw. B. Brouwer-v. Straaten, Hasselaarln. 48, 3755 AW Eemnes
J. Ram, Burg. Bletstr. 32, 1109 Al Amsterdam, 02940-16001
F. Beffers, Boomkleverln. 46, 1403 CC Bussum, 02159-10178
Mw. L. Huitzing, Binnenhof 152, Almere-Haven, 03240-13248
L. v. Beukelen, Prof. Poelstr. 53, Hilversum
H.T. Piersma, Baars 21, 1261 PD Blaricum
Mw. B.A. v. Dalen-Verburg, Valkenburgln. 36, 1241 BH Kortenhoeft
J. Terlouw, Merellaan 48, 3738 EG Maartensdijk, 03461-1673
J.P. Grootes, Meidoornlaan 17, 1402 CM Bussum, 02159-13359
Mw. A. Floor, Lijsterweg 86, 1221 JM Hilversum, 035-231880

Opgezegd:

Fam. Rootsaert, Schore

Adreswijziging:

F.W. Boerwinkel, Eeuwigelaan 285, 1861 CM Bergen (NH)
E.A. Bekhuis, Troelstralaan 7, 1272 JX Huizen, 02152-50479
P. v.d. Poel, Siriusstraat 25, 1223 AL Hilversum, 035-831592
Mw. H.S. Harmsen, Molenweg 15, 3755 BC Eemnes

Algemene ledenvergadering Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken

26 maart 1981 in de Godelindescholengemeenschap te Naarden.
Aanwezig: ± 45 leden.

I. Opening

Rob Moolenbeek opent de vergadering met een hartelijk welkom. Vervolgens schetst hij in vogelvlucht de activiteiten van het afgelopen jaar.

Het aantal leden stijgt nog steeds. Dit jaar hopen we het 400ste lid in te schrijven. Ook in 1980 kan de VWG één van de meest actieve milieugroepen in het Gooi genoemd worden.

De Eempolderactie was de grootste activiteit. Dankzij de inzet van vele leden konden 22000 handtekeningen worden aangeboden aan de commissaris van de Koningin in Utrecht.

Natuurmonumenten kreeg, bij de afsluiting van hun jubileumjaar, f 38000,- als voorlopig bedrag aangeboden. Sinds kort is de VWG vertegenwoordigd in de begeleidingskommissie "voorlichting", die door de landinrichtingskommissie is ingesteld. Het langbeloofde boekje, met het verslag van 6 jaar Eempoldertellingen ligt eindelijk bij de drukker. Het zal 7 gulden kosten voor leden.

Inmiddels is een nieuwe actie gestart, die nauwelijks uitleg behoeft: Redt de Oostvaardersplassen. De actie wordt gevoerd in samenwerking met dierenbescherming. Lelystad.

De Korhaan heeft een nieuwe redactie. Rob dankt Ronald en Karel, die allebei in verband met hun studie moesten afhaken, door al het werk dat ze verzetten. De nieuwe redactie belooft alle goeds, gezien het tempo waarin ze hun eerste Korhaan in elkaar gezet hebben.

De exkursies werden steeds goed bezocht. Het absolute hoogtepunt was Falsterbo, een week die voor herhaling vatbaar lijkt. Ook de cursus heeft weer goed gedraaid. Gedacht wordt weer een vervolg/kaderkursus te organiseren.

De propagandagroep heeft een druk jaar gehad. Geen braderie bleef onbezocht. Het thema was bijna steeds weidevogels en Eemland.

De subgroep avifauna inventariseerde o.a. de Gooise heidevelden. Ook in 1981 worden deze geïnventariseerd, medetellers zijn zeer welkom.

Volgend jaar februari jubileert de VWG (15 jaar). Dit mag natuurlijk niet ongemerkt voorbijgaan. Er wordt o.a. gedacht aan een film over de VWG en een tentoonstelling in het bezoekerscentrum Corversbos. Wie heeft meer ideeën en wie wil in de feestkommissie? Ronald Sinoo heeft een ontwerp voor een sticker van de VWG gemaakt.

Tenslotte dankt Rob Klaas Visser voor elke keer dat deze in zijn plaats de lezingen inleidde.

Ingekomen stukken : mw. L. Visser verzocht ons een agendapunt toe te voegen: natuur en milieubescherming. We hebben haar meegedeeld dat i.v.m. de beperkte tijd dit niet mogelijk was. Daarbij waren de gesignaleerde problemen meest buiten ons werkgebied, zodat wij verwezen hebben naar regionale of provinciale milieu organisaties.

Verder berichtten Jessy v. Leyden en Dick Jonkers dat ze verhinderd waren.

2. Vaststelling van het verslag van de algemene ledenvergadering van 27-03-'80

Het verslag wordt zonder opmerkingen goedgekeurd.

3. Goedkeuring van de jaarverslagen

Alle jaarverslagen worden goedgekeurd. Enkele vragen n.a.v. de verslagen:

- Dhr. v.d. Zwaan vraagt de mogelijkheden te onderzoeken bij exkursies gebruik te maken van minibusjes, vooral omdat de mensen, die buiten Hilversum wonen en geen eigen vervoer hebben vaak moeilijk aan exkursies kunnen deelnemen. Hanneke Lodenstein vertelt, dat bij tijdig bericht vaak onderling vervoer te regelen is. De mogelijkheden van minibussen voor ver-weg exkursies worden nagegaan.

- Ilco v. Woersem zou graag eens meegaan met vogelringen. Het blijkt moeilijk te zijn in contact te komen met het contactadres in de Korhaan.

Rob stelt voor, dat Ilco contact opneemt met Klaas Visser of B.J.v. Ingen.

4. Bespreking van het financieel beleid

De begroting van 1981 geeft een nadelig saldo van f 4750,-

Dhr. v.d. Zwaan vraagt zich af, of het niet te optimistisch is, in deze moeilijke tijden een dergelijk bedrag aan subsidies te verwachten. Hanneke wijst erop dat we dit jaar al f 3260,- aan subsidies kregen.

De f 2000,- bij de sg. Eempolders is opnieuw begroot i.v.m. de uitgave van het boekje.

De kaskommissie wordt volgend jaar gevormd door de dames Disselkoen en Liebrechts.

5. Oprichting subgroep "Vogelwerkgroep Zuidelijk Flevoland."

Rob legt uit waarom we, nadat de subgroep enkele jaren geleden ter ziele ging, nu weer tot oprichten overgaan: De laatste tijd krijgen we veel nieuwe leden in Almere. Tegelijkertijd ontplooide Ger Blok initiatieven voor oprichting van een VWG. Besloten werd een subgroep te vormen. Deze kan gebruik maken van de kennis en faciliteiten in het Gooi als aanloop voor een zelfstandige VWG. Naar buiten zullen ze optreden als vogelwerkgroep Zuidelijk Flevoland. Ger vertelt van de activiteiten tot nu toe: ze zijn een nestkastenproject gestart, verder vogeltellingen o.a. voor het SOVON, en de actie "Redt de Oostvaardersplassen."

6. Bestuursverkiezing:

Er zijn door de leden geen tegenkandidaten voorgedragen, zodat iedereen zonder verkiezing benoemd is. Het bestuur wordt uitgebreid met Ger Blok voor sg. Z.Flevoland.

7. Huishoudelijke reglement

Artikel 4 wordt aangevuld met sg. vogelwerkgroep Zuidelijk Flevoland. Dhr.v.d. Zwaan vraagt zich af of de bibliothekaris niet in het bestuur moet zitten. Het bestuur meent van niet. De bibliotheek valt onder verantwoording van de sekretaris. Deze kan iemand aanstellen voor het beheer van de bibliotheek. De werkvonden worden verzorgd door de sg.avifauna.

8. Rondvraag

- Arthur du Mosch maakt een opmerking over de numerieke verhouding boer-na-tuurbeschermer tijdens een avond van NM over de Eempolder.
- Dhr.v.d. Zwaan pleit voor samenwerking met boeren. De suggestie van Ilco v.Woersem opnieuw een stencil te verspreiden met informatie over bv. maaien en meer vogelvriendelijk boeren wordt graag overgenomen. Verder moeten de boeren steeds voorzichtig, niet fel en niet scherp benaderd worden. Ilco vertelt over zijn samenwerking dit jaar met enkele boeren mbt vroeger slepen en zo laat mogelijk maaien tbv de weidevogels.
- Jelle Harder vraagt de mogelijkheden te onderzoeken een vogelherkenningskursus in Weesp of Almere te organiseren. Het voorstel zal worden besproken in de subgroep cursus.
- Een aantal leden heeft moeite met de vaak felle toon waarop het bestuur zich uit. Men pleit voor een vriendelijker aanpak. Het is jammer, dat er nooit eerder gereageerd is, als men het niet eens was met de benadering. Verder is ieder het er over eens, dat felheid vaak samenhangt met motivatie (de meest fanatieke leden zitten in het bestuur?). Daarbij komt nog dat wat voor de één te fel is, voor een ander nog niet fel genoeg is.
- Mw Visser vestigt er tenslotte de aandacht op, dat niet alleen vogels, maar ook de mensen dreigen ten onder te gaan als gevolg van de huidige politiek.

Na de pauze mochten we nog genieten van vertellingen over, en dia's van Nepal door ons erelid Jan L. Bos.

Trijnie Stoker.

De Kluut, broedvogel in het Gooi, Eem-en Vecht-gebied.

R.G. Moolenbeek

Alle vogelaars uit het Gooi kennen wel de Kluut. Je hoeft in voor of najaar maar even de Hollandse brug bij Muiderberg te passeren en een ontmoeting kan bijna niet uitblijven. Deze sierlijke vogel broedt daar jaarlijks nog in enkele honderden paren. In ons werkgebied echter, is het niet zo'n algemene verschijning. Het blijft meestal bij een overvliegende vogel of een één of enkele dagen pleisterende vogel. Hoe dichterbij het Gooi- of Eemmeer komen des te groter wordt de kans om hen te zien te krijgen. Onder normale omstandigheden bevinden er zich in ons werkgebied geen of nauwelijks geschikte broedterreinen.

Het broeden is dan ook in het verleden slechts tweemaal vastgesteld (AMN pp.251-252); in de Eempolder in 1946 (3-4paar) en bij de Eemmond in 1967 (1 paar). In het archief van de VWG vinden we nog de volgende waarnemingen: Een adult en een juveniel exemplaar op 8 augustus 1974 door L.F.Rijnja op het slikje ten westen van de Hollandse brug. Volgens een mededeling van L.Rijnja betrof het hier waarschijnlijk een adult met net vliegvlug jong uit Zuidelijk Flevoland. Een zeker broedgeval vermeldt A. Vermeule. Hij zag op 14 juli 1978 een paar met een jong bij het Naarderbos. Ook nu was er door grondwerkzaamheden een tijdelijk geschikt broedbiotoop ontstaan. En dan 1980. In augustus was ik enkele malen bij het slikveldje ten oosten van de Stichtse brug (in aanleg). Onder aan het talud waren tientallen kleine plasjes ontstaan op het opgespoten zand. Deze plasjes gingen langzaam over in een slikkig terrein. Een beetje begroeiing (pioniersvegetatie) was er her en der op het slik al ontstaan. Een tijdelijk, uitermate geschikt biotoop voor de Kluit. Echter, ook een uitermate goede voedingsbodem voor een bacterie die botulisme veroorzaakt. Ondiepe plasjes, een stilstaande dode hoek in het Eemmeer, grondwerkzaamheden, er hoeft dan nog maar weinig te gebeuren of een botulisme golf breekt uit. En het gebeurde..... Honderden vogels stierven daar dit jaar aan botulisme verschijnselen. Als ik het goed heb zal er nog uitgebreid over deze sterfte geschreven worden in de Korhaan door Arthur du Mosch. Op 17 augustus sprak ik Slijper over de kluten. Hij dacht dat er minstens 6 paren gebroed hadden en Peter Dieperink verzekerde mij enkele dagen later dat het zeker 10 paren geweest waren. Bij een gemiddelde van 3-4 eieren behoort dat (zonder al te veel verstoringen van broedsel) zo'n 30 jongen op te leveren. Helaas zijn er zo'n 20 jonge kluten gevonden (dood) en nog enkele waarvan alleen de restanten er nog lagen. Op die 17de augustus zag ik nog een paar met 2 grote donsjongen lopen. Ik schat de jongen op een dag of 20-25. Als we de broedduur op 25 dagen schatten dan komt het erop neer dat de eieren eind juni gelegd moeten zijn. Dit broedsel moet dan ook wel tot de zeer late gevallen voor West Europa gerekend worden (Glutz, Bauer, Bezzel 1977:755). Als er al jongen vliegvlug geworden zijn, dan kunnen het er maar erg weinig zijn geweest. Ik ben zeer benieuwd, hoe de plek bij de Stichtse brug er in 1981 zal gaan uitzien. Het is zeker de moeite waard, gezien het tijdelijke karakter, eens wat meer aandacht aan de daar aanwezige broedvogels te besteden.

HUISZWALUWTELLING 1980

C.A. van Lambalgen

Inleiding:

Als vervolg op de tellingen van 1978 en 1979 werd in de subgroep Avifauna besloten ook in 1980 een Huiszwaluwtelling uit te voeren. Hiermee werd beoogd na te gaan of in de loop van een aantal jaren de populatie van Huiszwaluwen in het werkgebied van de VWG aan sterke veranderingen onderhevig is. Gelukkig zijn in 1980 bijna alle tellers van voorgaande jaren bereid gevonden opnieuw hun steentje bij te dragen.

Methode:

De gebruikte telmethode was in 1980 dezelfde als de in 1978 en 1979 toegepaste. De meeste van de in de tabel vermelde telgebieden zijn opnieuw onderzocht op de aanwezigheid van nesten van de Huiszwaluw.

De data van inventarisatie lagen grotendeels in de maanden juli en augustus. Naar aanleiding van mijn eigen ervaringen in 1979 in Eembrugge (1), waar veel Huiszwaluwen op een donkere ondergrond nestelden, leek het mij interessant dit aspect eens voor het gehele gebied te onderzoeken.

Daarom is in 1980 gevraagd dit aspect apart op de tellijsten te vermelden.

Resultaten:

Al toen de eerste reeks telformulieren binnenkwam, ontstond de indruk dat er in 1980 opnieuw minder Huiszwaluwen gebroed hadden in ons telgebied ten opzichte van voorgaande jaren.

In 1979 was reeds een teruggang gekonstateerd (1) en deze heeft zich in 1980 voortgezet.

Werden er in 1978 nog 1039 nesten geteld en 1127 nesten geschat, tabel 1 laat zien dat deze getallen in 1979 daalden naar 927 en 1067 om in 1980 opnieuw te dalen naar 791 en 971.

Hierbij moet dan wel opgemerkt worden, dat een aantal gebieden in 1980 niet geteld zijn, zodat voor vergelijking van deze aantallen het beste van de schattingen uitgegaan kan worden.

Er werd niet geteld in de gemeentes Vreeland, Hollandse Rading, Hilversum, Bussum en Eemnes. De gemeentes Weesp, Ankeveen en Muiden werden slechts gedeeltelijk geteld. Wel werd dit jaar voor het eerst het aantal nesten op het terrein van de chemische fabriek te Naarden exakt geteld, hetgeen tevens een nieuwe kolonie opleverde.

Niet in iedere gemeente was er sprake van een teruggang van het aantal nesten.

In bijvoorbeeld Huizen en Nederhorst den Berg was zelfs sprake van een toename.

Het was enige leden van de VWG opgevallen dat in 1980 de Huiszwaluwen in grote getale pas eind mei aanwezig waren.

Om hier uit af te leiden, dat dit een geringer aantal broedparen tot gevolg heeft gehad, lijkt mij te gewaagd.

Tabel I. Aantallen nesten.

Plaats/gemeente	1978		1979		1980	
	geteld	geschat	geteld	geschat	geteld	geschat
Blaricum	46	46	55	55	40	40
Laren	2	2	2	2	2	2
Loenen	54	58	49	49	42	42
Vreeland	13	15	-	15	-	10
Hollandse Rading	10	10	-	10	-	8
Huizen	221	221	167	167	178	190
Naarden	34	34	24	44	48	48
Hilversum	-	-	-	-	-	-
Bussum	17	17	7	7	-	5
Eemnes	40	50	33	50	-	40
Eembrugge	27	27	54	54	39	39
Eemdijk	9	9	13	13	20	20
Weesp	46	65	76	76	49	70
Nigtevecht	26	26	20	20	12	12
Nederhorst den Berg	56	60	40	40	50	50
Loosdrecht en Breukelerveen	86	110	153	153	97	101
Ankeveen	27	27	27	27	8	23
's-Graveland	81	81	65	65	62	62
Kortenhoef	49	49	48	48	44	45
Nieuwersluis	6	10	12	12	4	4
Muiden + Muiderberg	189	210	82	160	96	160
totaal	1039	1127	927	1067	791	971

Behandeling per gemeente/plaats: (tussen haakjes de namen van de tellers)

Blaricum: (P. Dieperink) Volledig geteld.

Er werden 40 nesten gevonden met een duidelijke voorkeurs-richting N.NO, allemaal op een lichte ondergrond.

Laren: (P. Dieperink) Volledig geteld.

Evenals in 1978 en 1979 op dezelfde plaats 2 nesten gevonden.

Loenen: (J.P. Seyffert) Volledig geteld.

Dit jaar waren er 42 nesten aanwezig, alle op een lichte ondergrond.

Vreeland: Dit jaar niet geteld.

Geschatte aantal nesten: 10.

Eind juli werden hier + 85 Huiszwaluwen zittend op een draad langs de weg, waargenomen.

Hollandse Rading: Dit jaar niet geteld.

Geschat aantal nesten: 8.

Huizen: (W.E. Cohen, A. Pluister) Bijna volledig geteld.

Geteld aantal nesten: 178.

Op grond van het feit dat niet helemaal volledig geteld is, lijkt een schatting van 190 nesten niet te hoog.

Er is een duidelijk herstel ten opzichte van 1979
waarneembaar, het aantal van 221 in 1978 is echter nog
niet bereikt. Grootste aantal aan één gebouw: 62 nesten.

Naarden: (J.A. Reddingius, H.W. Reddingius-Schreuder) telgebied
Vesting en terrein van Naarden Internationaal werd
volledig onderzocht.
Aantal nesten vesting: 21 en N.I.: 27.
Alle nesten op een lichte ondergrond.
Grootste aantal nesten aan één gebouw: 17

Hilversum: Dit jaar niet geteld.
Op grond van de gegevens van vorige jaren is het geschatte
aantal nesten: 0.

Bussum: Dit jaar niet geteld.
Schatting: 5 nesten.

Eemnes: Dit jaar niet geteld.
Schatting: 40 nesten.

Eembrugge: (C.A. van Lambalgen) Volledig geteld.
Dit jaar werden 39 nesten geteld. Duidelijk minder dan in
1979. Grootste aantal nesten aan één gebouw: 19.
Er bevonden zich hier 26 nesten op een donkere ondergrond.

Eemdijk: (C.A. van Lambalgen) Volledig geteld.
Er werden dit jaar 20 nesten geteld. Een relatief grote
toename, mogelijk veroorzaakt door de afname in Eembrugge?
Van deze nesten zaten er 2 op donkere ondergrond.

Weesp: (J.W. van Galen-Last) onvolledig geteld.
Er werden dit jaar in het deel ten zuiden van de Vecht en
ten oosten van de Van Houtenlaan 49 nesten geteld.
Hiervan waren er 41 op lichte ondergrond en 8 op donkere
ondergrond.
Het grootste aantal nesten aan één gebouw was 24.

Nigtevecht: (J.W. van Galen-Last) Volledig geteld.
Er werden dit jaar maar 12 nesten geteld tegenover 20 in
1979 en 26 in 1978.
Van deze 12 nesten waren er 10 op een lichte en 2 op een
donkere ondergrond gebouwd.

Nederhorst den Berg: (T. Stoker en P. Lodewijkse) Volledig geteld.
50 nesten gevonden, tegen 40 in 1979 en 60 in 1978.
Er is dus weer sprake van enig herstel na de terugval in
1979.
Alle nesten waren op lichte ondergrond gebouwd.

Loosdrecht en Breukelerveen: (N. Dwars, L.J. Dwars-van Achterbergh en
M.E. Hartman) Volledig geteld.
Er werden in 1980 97 nesten geteld tegen 153 in 1979 en
86 in 1978. Was 1979 hier een extreem goed jaar? Er is in
ieder geval in dit gebied een grote terugval te konstateren.
Het grootste aantal nesten aan een gebouw was 6.
Verder erg veel verspreid liggende enkele nesten.

Ankeveen: (F.v.Klaveren, R.G.Moolenbeek) Onvolledig geteld.
Er werden 8 nesten geteld, maar bij beschouwing achteraf kon
de konklusie getrokken worden dat er ongeveer 23 geweest zijn.

's-Graveland: (F.v.Klaveren) Volledig geteld.

62 nesten geteld. Het aantal is ten opzichte van 1979 redelijk stabiel gebleven.

Alle nesten hadden een lichte ondergrond en het grootste aantal nesten aan één gebouw was 11.

Kortenhoef: (A.P. Vermeule en F.v.Klaveren) Volledig geteld.

In het totaal werden hier 44 nesten geteld.

Alle nesten werden ook hier op een lichte ondergrond gebouwd te zijn.

Grootste aantal nesten aan één gebouw was 9, dit was aan het pand Kortenhoefsedijk 159.

Nieuwersluis: (J.P. Seyffert) Volledig geteld.

In het totaal waren hier nog 4 nesten aanwezig ten opzichte van 12 in 1979.

Ook hier is een opmerkelijke daling waar te nemen.

Muiden/Muiderberg: (A.P. Vermeule) Muiderberg is volledig geteld en Muiden is niet geteld.

In Muiderberg werden 96 nesten geteld.

Er waren twee kolonies, waarvan de grootste 20 nesten telde en de andere 12 nesten. Deze bevonden zich beide aan de Dijkweg.

Kolonies:

Onder een kolonie wordt bij deze tellingen verstaan: een groep nesten van 10 of meer aan één gebouw.

In 1980 waren de volgende kolonies aanwezig:

Tabel II. Aantallen kolonies met nesten.

Gemeente/plaats	adres	aantal nesten
's-Graveland	J. Burgerlaan 27	11
Nederhorst den Berg	Reeweg 5	10
Muiderberg	Dijkweg 1	20
	Dijkweg 2	12
Weesp	Utrechtseweg 118	24
Naarden	Naarden International	17
Eembrugge	Eemweg 106	19
Huizen	Havenstraat 73	26
	Havenstraat 83	62
	Havenstraat 95	32

In 1980: 10 kolonies met samen 233 nesten = 30% van het totaal.

In 1979: 10 kolonies met samen 225 nesten = 24% van het totaal.

In 1978: 7 kolonies met samen 246 nesten = 24% van het totaal.

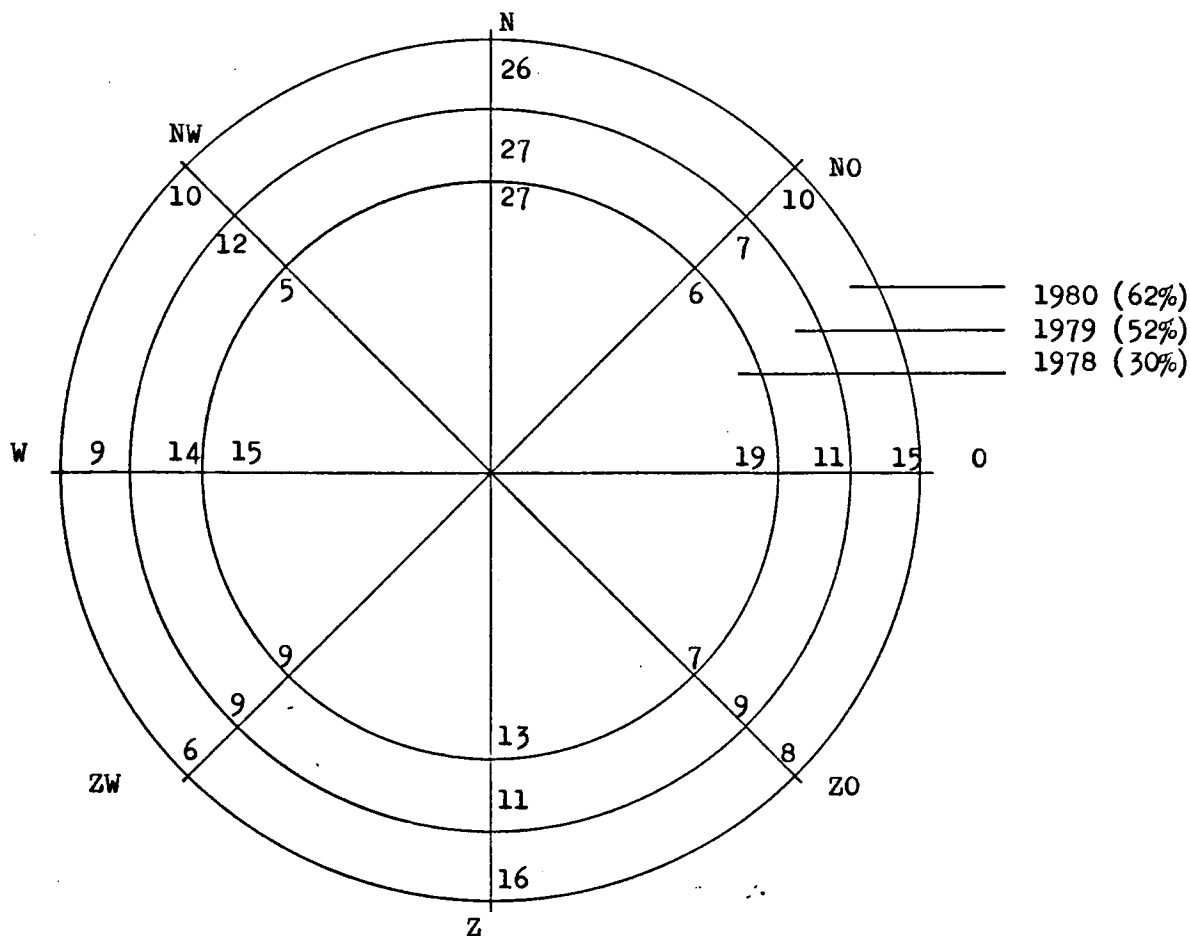
Voorkeurswindrichting van de nesten:

Van de 791 getelde nesten is bij in het totaal 493 op de plaatsing ten opzichte van de windrichting gelet.

Dit is bij 62% van de getelde nesten. In 1979 was dit percentage 52% zodat er dit jaar iets beter op gelet blijkt te zijn.

Als we, zoals bij de vorige tellingen is verondersteld een

De lokatie van de nesten in percentages per windrichting.

voorkeursrichting waarschijnlijk achten, en we gaan ervan uit dat, voor een bepaalde windrichting als zodanig gekenmerkt wordt, er 10% of meer van de nesten aan deze zijde van een gebouw bevestigd moeten zijn, zou de voorkeursrichting tussen NW, N, NO en O liggen.

Een vreemde uitschieter is het grote aantal nesten op het zuiden dat 16% geeft.

Het trekken van een duidelijke konklusie over een voorkeurswindrichting wordt hierdoor verhinderd, temeer omdat dit percentage niet veroorzaakt wordt door één grote kolonie, maar juist door verspreid liggende nesten.

In de onderstaande grafiek zijn van binnen naar buiten gezien de percentages van respectievelijk 1978, 1979 en 1980 vermeld.

Hierin is te zien dat het percentage in het westen iest afneemt en tussen NO en NW iets toeneemt.

Of hier duidelijk iets valt af te leiden is na drie jaar tellen moeilijk te zeggen.

Voorkeur voor kleur van de ondergrond:

Tijdens de reis op weg naar Falsterbo in Zweden in het najaar van 1980 hebben vele de mooie krijtrotzen op het eiland Mön aan de oostkant van Denemarken kunnen bewonderen.

Dit was voor mij de eerste maal dat ik Huiszwaluwnesten zag, die niet tegen huizen aan gemetseld waren, maar tegen de krijtrotzen. Philippona (2,3) schreef al dat de Huiszwaluw ook in de Alpen broedt tegen de rotsen en in Groot Brittannië en andere landen tegen kliffen.

De overeenkomst tussen de kleur van deze natuurlijke nestondergrond en de kleur van de nestondergrond in ons telgebied vond ik zeer treffend.

Bij de tellingen in 1980 is bij 558 van de 796 getelde nesten gelet op de kleur van de ondergrond (70%). Hiervan waren 520 nesten op een lichte ondergrond gebouwd (93%), en 38 nesten hadden een donkere ondergrond (7%).

Het grootste deel hiervan werd in Eembrugge waargenomen, namelijk 26 nesten op donkere ondergrond. Hier was dit verschijnsel echter al eerder gekonstateerd (1).

Het donker schilderen van de daklijsten is al eens meer een hinderpaal gebleken voor het nestelen van Huiszwaluwen (4).

In Eemdijk zegt men het bewust toe te passen om de Huiszwaluwen te weren.

Samenvatting en konklusie:

In 1980 hebben naar schatting ca. 1000 Huiszwaluwparen gebroed in het werkgebied van de VWG Het Gooi en Omstreken.

In 1979 was dit aantal ca. 1050 en in 1978 ca. 1125. Er lijkt dus sprake te zijn van een teruggang in aantal.

Een voorkeurswindrichting voor de nesten lijkt te liggen tussen NW, N, NO en O.

Er is een duidelijke voorkeur voor de keuze van een lichte nestelondergrond.

De afname van het aantal nesten is een duidelijk argument om de telling in 1981 voort te zetten. Ik hoop dat we dan ook de niet of gedeeltelijk getelde woonkernen mee kunnen tellen om een nog beter inzicht in de aantallen te krijgen.

Voor 1980 in ieder geval alle tellers bedankt voor de medewerking en ik hoop ook in 1981 weer een beroep op u te mogen doen.

Literatuur:

- (1) P. Dieperink; Huiszwaluw telling 1979; Korhaan 2 jrg. 14, 1980 blz. 51 t/m 56.
- (2) J. Philippona; De Huiszwaluw, aantallen en verspreiding in Nederland; De Levende Natuur 77 (1974) blz. 34 t/m 43.
- (3) J. Philippona; De Huiszwaluw, bekend en toch onbekend; De Lepelaar nr. 60, 1979; blz. 56 t/m 58.
- (4) B. Bleeker; Iets over Huiszwaluwen; Vanellus nr. 6, 31e jrg., 1978 blz. 190.

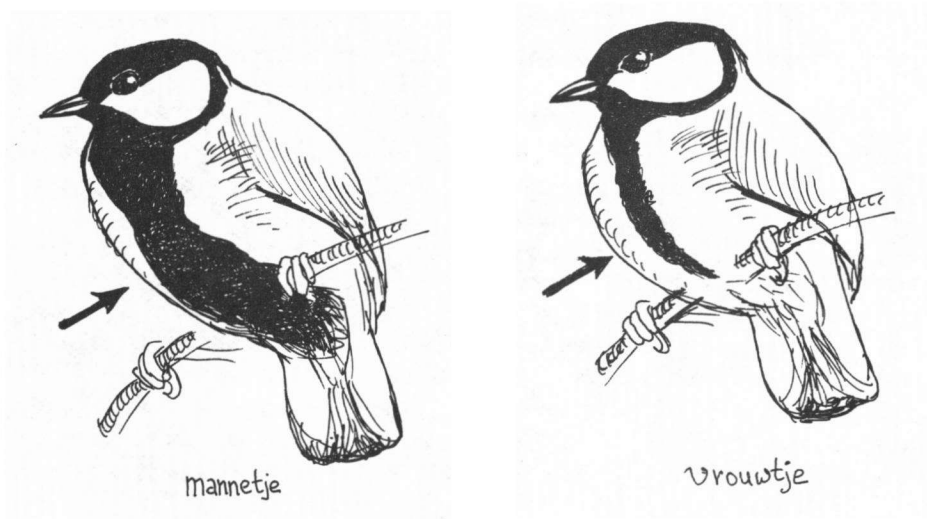
TELLERS GEVRAAGD

Ook in 1981 worden er weer Huiszwaluwen geteld in ons werkgebied. Juist voor leden die nog niet doorkneed zijn in het vogeltellen, is dit een leuke gelegenheid om er eens mee bekend te raken.

Bovendien zijn er nog een aantal mensen die meerdere gemeenten doen terwijl dit misschien over verschillende personen gespreid zou kunnen worden.

Heeft u interesse om te tellen of om eens mee te gaan met een teller, belt u dan even naar:

Kees van Lambalgen: 035 - 231208

Zingen Koolmezenvrouwtjes ook?

Ronald Sinoo

Begin maart deed ik in de buurt van Oosterhout (vlak bij Nijmegen) een eigenaardige ontdekking.

Met nog een paar mensen stond ik te kijken naar een Koolmees, die op een meter of vier afstand uitbundig zat te zingen op een tak (het in het vroege voorjaar vaak gehoorde metaalachtige, twee of drieletter-grepige deuntje), toen ik door de kijker kijkend gelijktijdig met de anderen opmerkte, dat we hier met een vrouwtjeskoolmees te doen hadden.

Mannetje en vrouwtje zijn voor zover ik weet in het veld van elkaar te onderscheiden aan de zwarte lengtestreep over de gele borst ("stropdas").

Bij het mannetje is deze streep breed en loopt tussen de poten door naar de staart; bij het vrouwtje is de streep smal en houdt al vóór de poten op. Onze zingende mees vertoonde een smalle, korte streep.

Betekent dit, dat vrouwtjeskoolmezen óók zingen, of komen bij mannetjes smalle, korte borststrepen voor?

Wie weet hierover wat meer te vertellen?

VLEERMUIZEN, geen vogels, maar minstens zo interessant
 =====

Ieder jaar worden wel oude kwijnende bomen gerooid, terwijl die bomen juist nog zo rijk aan allerlei leven zijn. De bomen bieden broed- en schuilgelegenheid, terwijl allerlei insecten, spinnen, schimmels, en micro-organismen massaal op aftakelende bomen voorkomen. Dit laatste is een reden waarom ik nestkasten ophangen geen goede vervanging voor natuurlijke holtes vind.

De groep van boombewonende vleermuizen (De Rosse Vleermuis, Watervleermuis, De Franjestaart, Gewone Grootoor, en mogelijk ook de Ruige Dwergvleermuis) wordt door het rooien van holle bomen bedreigd. Vaak wordt als zo'n boom omligt gezegd dat men van het bestaan van de vleermuizenkolonie niet afwist.

Deze zomer - van mei tot oktober - doe ik daarom 'n onderzoek naar die boombewonende vleermuizen.

In het kort komt het hier op neer:

kraamkolonie bomen worden opgezocht, en nauwkeurig geregistreerd en opgemeten. De beheersinstanties worden daarna op de hoogte gesteld van het voorkomen van de vleermuizen.

Het onderzoeksgebied is: alle landgoederen tussen Bantam en Gooilust, Kamphoeve, Spanderswoud en 't Corversbos.

Ik denk dat iedereen wel eens vleermuizen langs het huis, of in het schijnsel van een straatlantaarn heeft zien vliegen. Het vinden van een vleermuisboom is wat moeilijker. Daarom is in het algemeen, en ook in het Gooi praktisch niets bekend over bomen waar vleermuizen inzitten, tot zo'n boom omligt, alleen is het dan te laat.

Toch is zo'n boom voor mensen die ogen en oren goed gebruiken best te vinden. Daarom iets over vleermuizen in De Korhaan.

Vaak is overdag - vooral bij warm, drukkend weer - het schrille gepiep en gekrijs al van verre (soms meer dan 30 meter ver) te horen. Dit geluid lijkt in scherpte erg op de alarmroep van de Zanglijster, en nog meer op het "ophaaltje" van de Roodborst-zang (de zang bestaat uit een schril ophaaltje (tsie) gevolgd door het parelende liedje.

Na enige oefening is het verschil toch goed te horen.

Zo om deze tijd zijn ook vele jonge piepende vogels (mezen, spreuwen, e.a.) te horen. Ook dit geluid valt - ook na oefening - te onderscheiden van het vleren-gepiep: vleermuizen piepen schriller, en onregelmatiger.

Door de bron van het gepiep te lokaliseren kan alle twijfel de wereld uitgeholpen worden.

Vleermuizen laten hun uitwerpselen gewoon in de holte waarin ze hangen vallen, totdat op 'n gegeven punt de hele troep 't in- en uitvlieggat uitstroomt.

Schril gepiep, zo'n zwarte stinkende streep uit 'n holte en een zwerm vliegen of vlooiën rondom het gat, dan kan het niet meer missen: vleermuizen.

Ook ca. 1 uur vóór zonsopkomst en na zonsondergang, kan je bomen ontdekken door 't terug-, resp. uitvliegende vleren 'n tijdje rond de boom vliegen.

Bedenk dat bij het bekijken van zo'n boom de vleermuizen hypergevoelig zijn voor verstoring! Het is beter om te twijfelen of er vleermuizen in 'n boom zitten, dan zeker te weten dat ze er zaten.

Als iemand een vleermuisboom weet te staan, of dit vermoedt, zou ik dat graag willen weten.

Wat niet direkt met mijn onderzoek heeft te maken, maar minstens zo interessant is, is gegevens over jaag- en vliegroutes van de vleermuizen. Dit is 'n stuk moeilijker.

Met een beetje ervaring kan je vogels aan hun vliegbeeld, of aan hun geluid tijdens de vlucht herkennen. Met vleermuizen is dat niet zo eenvoudig.

Verder dan schatten van de grootte (groot-klein) kom je niet. Het ultrasone geluid is meestal te hoog om te horen, en zelfs met speciale apparatuur kan je nog niet met zekerheid de soort bepalen.

Toch is het de moeite waard om te kijken waar bijvoorbeeld jaaggebieden zijn. Bij het waarnemen moet je dan letten op:

- a. passanten (overvliegend): rechtlijnige vlucht, hoogte 1 - 60 meter, afhankelijk van de soort. Soms lusvormige uitschieters, waarschijnlijk om een insect te pakken, de route wordt daarna echter weer vervolgd.

- b. jagers (fouragerend): op een bepaalde plaats wordt geruime tijd rondgevlogen, met lussen, 8-en, loopings, etc. Als er geen verkeer langskomt kan je het knarsentanden - bij het fijnmalen van 'n insect - horen!

Iedere waarneming uit 't hele Gooi is heel erg welkom! Let ook overdag op, vooral als het lang heeft geregend, en even droog is, jagen vleermuizen ook overdag.

Ook in vondsten van vleermuizen, of keutels in nestkasten ben ik geïnteresseerd, en bijvoorbeeld ook waarnemingen van op vleermuizen jagende Boomvalken of Bosuilen zijn de moeite meer dan waard. Het meest steek je altijd op door naar buiten te gaan, of doordat 'n ander je ergens op wijst, dus wie eens mee wil als ik er op uitga, die zegt het maar!

Nogmaals: als iemand (bijv. na een wandeling met mij) op eigen houtje 'n kolonieboom (be)zoekt zorg dan vooral zo stil mogelijk te zijn, en niet vóór het uitvlieggat te staan, zodat de vleermuizen ongestoord kunnen in/uit vliegen.

Laat koloniebomen alleen aan die mensen zien, waar je zeker van weet dat ze verstandig genoeg zijn de vleermuizen met rust te laten!

Hans Fuchs, Gen. de la Reylaan 3, 1404 BL Bussum
tel. 02159 - 30302

Eempoldertelling

door Maarten Klomps

Zoals wel algemeen verondersteld mag worden, wordt de Eempolder om de 14 dagen door leden van de VWG uitgekamd.

Zo'n 20 mensen houden zich hier nu mee bezig (o.l.v. Peter Vos) en om andere lieden hier voor te interesseren (onbekend maakt onbemind nietwaar) kan wellicht onderstaande impressie van een willekeurige zaterdagochtend-telling van nut zijn.

Ondergetekende en Henk Hardon viel de eer te beurt om op 2 mei vroeg op te staan, als om 8 uur vertrekken vroeg te noemen is.

Deze keer besloten we, omdat de polder Noord aardig groot is, om van de auto gebruik te maken.

Sommige mensen leggen dat uit als onsportief en veronderstellen luiheid (eerlijk gezegd hebben ze wel enig gelijk) en we schaamden ons enigszins toen we om 8.15 uur op de Wakkerendijk al Jos de Jonge en Arthur du Mosch op de fiets zagen. Laatstgenoemde al bepakt met diverse boeken en telescoop, op alles voorbereid.

Als je zo de polder vanaf de dijk binnengaat lijkt het eerst dat er niet veel te zien valt, maar een deel van onze vogels bleek verstoppertje te spelen in het hoge gras, want het maaien was pas op enkele plaatsen begonnen. Sta je een tijdje stil dan zie je toch dat er vogels zijn: Kieviten, Grutto's, Tureluurs, Scholeksters, Eenden en andere bekende soorten, allen in verschillende aantallen. Bij het Marine-ontvangst Station waren misschien Gele Kwikstaarten te zien volgens Henk. Waarschijnlijk zagen wij er verdacht uit want we werden opgewacht door een wachtmeester van de Rijkspolitie met V.W. bus, die ons voor visstropers aanzag. We hebben hem onze onschuldige bezigheid uitgelegd, en bedachten dat het misschien wel nuttig zou kunnen zijn om een boekje over de Eempoldertelling aan het politiecorps te geven, maak je dan echt eens een fout dan kan dit wel helpen.

Na een tijdje rijden, speuren, tellen en noteren kwamen we bij het sluisje, altijd een verdraaid leuk plekje om te stoppen voor de koffiepauze. Onder-tussen telden we Boerenzwaluwen, een Merel met jongen in een Knotwilg en een vrouwje Bruine Kiekendief in een rietveld. Op weg naar het Raboes zat een Watersnip op 5 m. afstand op de slootkant en liet zich uitgebreid bewonderen. Het wegvliegen ging precies volgens het boekje; in zigzag vlucht. Dichtbij de Eem telden we 25 Grauwe Ganzen, ze zaten zich rond te vreten, terwijl een Bruine Kiekendief (man) uitgebreid op jacht was.

Bij het Raboes viel het wat tegen, zodat we maar weer de stillere weggetjes opzochten. Aan het einde van een doodlopende weg vond Henk dat het tijd werd voor een Gele Kwik en op 4m. afstand ging er één voor ons zitten, goede organisatie. Iets buiten ons telgebied, zagen we nog Goudplevieren, maar je kunt niet alles hebben. Bij een van de stille plassen eerst een Zomertaling (man) en daarna een zingende Rietgors. Gelukkig konden we ook enkele Kempenners opschuimen, maar de hanen waren elders aan het stoeien.

In totaal hebben we 33 soorten geteld, een 14 dagen later telde men 52 soorten waaronder een Wouw, wel een voorbeeld hoe snel iets wijzigt in korte tijd. Het blijft dan ook elke keer weer een verrassing wat je tegenkomt, al is het ook de politie.

Wellicht dat ook andere leden dit gebied eens willen helpen inventariseren, het is de moeite waard.

Resultaten van de roofvogeltellingen in december 1980 en
februari 1981.

Door D.A. Jonkers.

Inleiding

Met dit artikel komt een einde aan de reeks verslagen van de wintertellingen van roofvogels die vanaf 1972 door de Vogelwerkgroep Het Gooi e.o. in de polders Oostelijk en Zuidelijk Flevoland, de randmeerpolders van Muiden tot Kampen en de laatste jaren ook in het Vechtplassengebied zijn uitgevoerd.

Nu de landelijke werkgroep "Stootvogeltellingen" de wintertellingen voor het hele land coördineert en aansluiting heeft gevonden bij de Stichting Veldornithologisch Onderzoek, is het wenselijk het grote gebied dat werd onderzocht in te krimpen.

Een aantal vogelwerkgroepen die tot nu toe nog niet meewerkten zullen het grootste deel van het gebied overnemen. Een aanbod dat welkom is in het kader van de energiebesparing en de sterk gestegen kosten die de medewerkers de laatste jaren maakten. Overgebleven zijn nu het Vechtplassengebied en de polders van Muiden-Naarden en Eemnes-Nijkerk. Arthur du Mosch zal de organisatie overnemen. Tegelijkertijd wordt een nieuw formulier in gebruik genomen waarvan de gegevens kunnen worden ingevoerd in een databank.

De oude gegevens van 1972-1981 met ruwweg geschat 7000 ingetekende roofvogels worden bewerkt. De schat aan gegevens die het materiaal ongetwijfeld zal opleveren zal in een apart verslag worden gepubliceerd.

Weersomstandigheden tijdens de tellingen

In de periode 6 december - 17 december varieerde de temperatuur van 0°C tot 8°C. Op het eerste weekeinde toen er door drie groepen werd geteld, kenmerkte de zaterdag zich aanvankelijk door sneeuwbuien, later op de dag werd het weer helder. Het sneeuwdek handhaafde zich enkele dagen. Het tweede weekeinde was er vooral op 14 december veel wind. Het zicht was verder uitstekend.

Voor de februaritelling in de periode 7/2 t/m 15/2 lagen de temperaturen in dezelfde orde van grootte. Het eerste weekeinde was er een matige wind evenals op het daaropvolgende. Ook nu was het zicht goed.

Methode: Zoals gebruikelijk was de auto het meest gebruikte vervoermiddel van de grote telgebieden. Voor de Vechtplassen gold weer dat sommige gedeelten per fiets of te voet werden doorkruist.

De telgebieden

De tel- en deelgebieden waren gelijk aan voorgaande jaren nl.:

Nummers en de bijbehorende namen van de onderzochte gebieden.

1 Kampen-Elburg	5 Naarden-Muiden
2 Elburg-Harderwijk	6 Oostelijk-Flevoland
3 Harderwijk-Nijkerk	7 Zuidelijk-Flevoland
4 Nijkerk-Laren	8 Vechtplassen en randgebieden

Figuur 1: Het aantal waargenomen stootvogels per telgebied in het seizoen '80-'81

Telgebied Maand	1		2		3		4		5		6		7		8	
	dec	feb	dec	feb	dec	feb	dec	feb	dec	feb	dec	feb	dec	feb	dec	feb
Bruine Kiekendief	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	11	-	-
Blauwe Kiekendief	5	4	2	-	-	-	1	2	-	-	21	27	62	59	2	1
Havik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-
Sperwer	1	-	-	-	2	2	-	-	2	2	-	-	-	2	11	5
Buizerd	11	21	20	16	22	23	10	23	3	15	136	126	66	69	25	19
Ruigpoot- buizerd	1	-	1	-	-	2	1	-	-	-	5	2	17	13	1	-
Torenavalk	9	11	4	5	5	12	18	18	9	11	77	79	112	145	9	11
Smelleken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	-	-	1
Slechtvalk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

Totalen van de bovenstaande tabel:

	Totaal	
	dec	feb
Bruine Kiekendief	2	13
Blauwe Kiekendief	93	93
Havik	3	-
Sperwer	16	11
Buizerd	293	312
Ruigpootbuizerd	26	17
Torenavalk	243	292
Smelleken	2	3
Slechtvalk	-	1

Resultaten

Dit laatste jaar vormde een topjaar in de aantallen die tot nu toe werden vastgesteld. In december 1980 en februari 1981 werden resp. 678 en 742 roofvogels genoteerd. Voor een groot deel zal dit te danken zijn aan de grote aantallen veldmuizen die zich in de graslanden ophielden. Van Zuidelijk-Flevoland kwamen berichten door dat de veldmuizen daar een ware plaag vormden. Dit was ook in de Alblasserwaard het geval, een groot aantal graslanden was daar als het ware door de muizen omgeploegd. In deze 22000 ha grote polder werden in dezelfde periode de aanwezigheid van resp. 402 en 261 roofvogels geconstateerd. (Jonkers 1981)

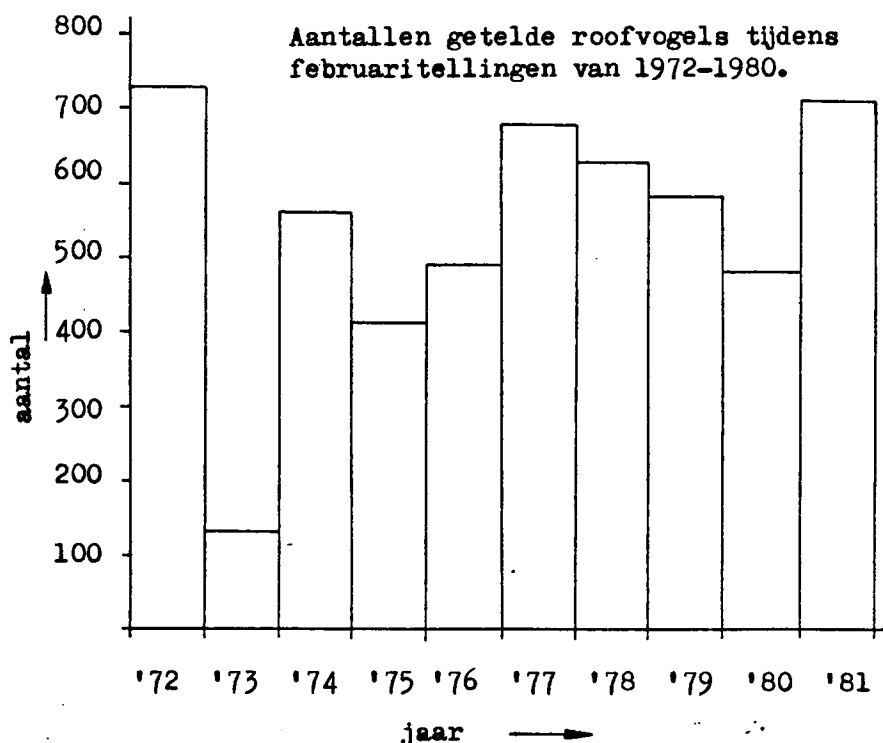
Na aftrek van het aantal van de Vechtplassen, die voor 1980 nooit werden onderzocht, blijken er alleen in het beginjaar 1972 in februari meer roofvogels te zijn gezien (fig 2). Hoewel er geen gegevens uit de onderzochte gebieden bekend zijn die er op wijzen dat er toen ook een topjaar voor veldmuizen was, is dit wel waarschijnlijk.

Een veldmuizenpopulatie heeft gewoonlijk een cyclus van drie jaar. Na een topjaar (+ jaar) volgt de ineenstorting (-jaar), waarna de opbouw weer begint (+ jaar) om vervolgens te culmineren in een topjaar (+ jaar). Terugrekenend komt 1972 als topjaar voor veldmuizen uit de bus.

Wanneer we de aantallen per gebied en per soort gaan bekijken vallen de volgende zaken op. Van de Bruine Kiekendief werden 2 exemplaren meer gezien dan in december. Deze toename werd geconstateerd in het noordelijk deel van Zd-Flevoland met zijn uitgestrekte rietvelden. Het totale aantal Blauwe Kiekendieven bleef gelijk maar dit is in de uitgestrekte polders vermoedelijk een kwestie van toeval. Alleen bij de Torenvalken werden in februari beduidend meer exemplaren gezien en wel voornl. op het traject Harderwijk-Nijkerk en in Zuidelijk-Flevoland.

Het is niet uitgesloten dat de geconstateerde toename een gevolg is van de relatie veldmuis-Torenvalk. In januari was de uitbreiding van het door veldmuizen bezette areaal tot stilstand gekomen, maar de dichtheden waren nog toegenomen, een situatie die zich ook in de Alblasserwaard manifesteerde.

Figuur 2.

Aan de beide tellingen werkten de volgende personen mee:

K.Brink, W.E.Cohen, A.Cohen, N.Dwars, L.J.Dwars van Achterbergh, J.W. van Galen-Last, G.J. de Grauw, A de Groot, H.Hardon, J.Harmes, G.Heisse, M.W. Heisse-Schipper, L.C. van 't Hoff, W.v.d.Hijden, D.A.Jonkers, B.Jonkers, A.Th.Kemper, F.Kemper-Lambeek, F.van Klaveren, N.A.Klippel, K.v.Lambalgen, A. de Later, J.van Leyden, G.Marmelstein, I.Mes, R.Moolenbeek, A.du Mosch, C.Oosterhuis, P.v.d.Poel, R.van Poelgeest, J.van Riel, F.de Roder, H.Seyffert, R.Sinoo, H.W.de Soete, A.Stoker, T.Stoker, A.Vermeule en P.Vos.

Litteratuur: Jonkers.D.A.1981: Opnieuw een veldmuizenplaag in de Alblasserwaard. De boerderij 66 (25):46-48.

WAT TE DOEN MET UW B E R G E E N D E N WAARNEMINGEN!!!!!!

In de vorige Korhaan heeft u kunnen lezen dat er door F.Ujtewaal dit jaar een onderzoek gedaan wordt naar het voorkomen van de BERGEEND in de provincie Utrecht. Ook de gegevens uit het Gooi wil hij hier graag bij betrekken. Nu wil het toeval dat de gezamenlijke VWG's in Noordholland dit jaar in de hele provincie een Bergeenden en Kluten onderzoek hebben opgezet zodat het de subgroep Avifauna verstandig leek één en ander te gaan coördineren. Dit om geen gegevens verloren te laten gaan en we aan het eind van het jaar hopelijk een beter inzicht hebben over het voorkomen van de Bergeend in het Gooi.

Wat willen we nu nog weten:

1. Allereerst alle waarnemingen van Bergeenden met vermelding van aantal, gedrag, vliegrichting, seks. Dit zo volledig mogelijk op de waarnemingskaartjes vermelden. Ook oude gegevens (indien nog niet aanwezig in het VWG archief) zijn ZEER belangrijk.

2. Baltsplaatsen, aantal aanwezige vogels, nestvondsten e.d.

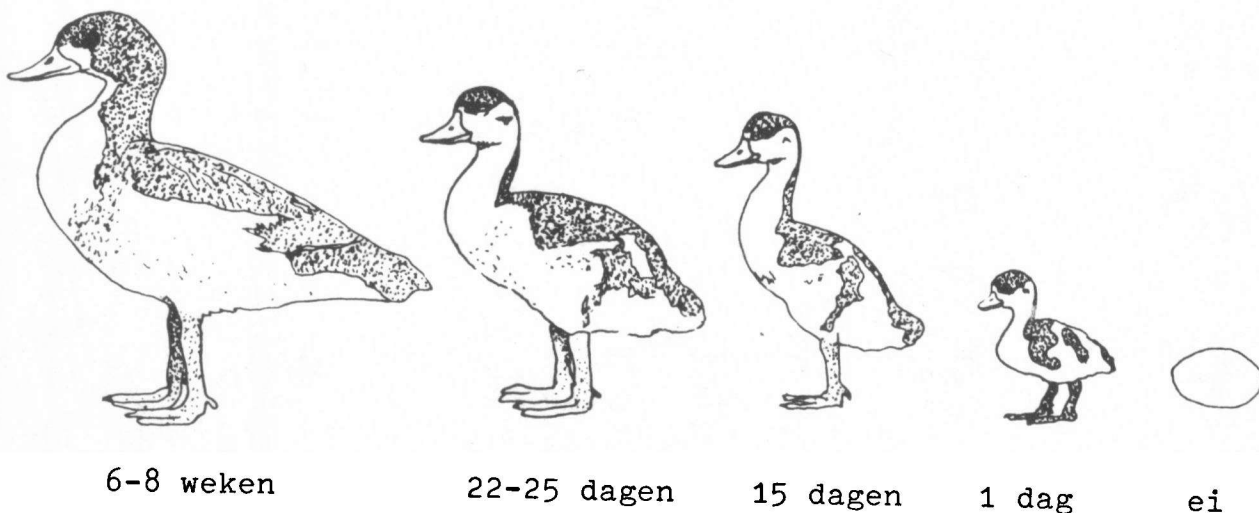
3. Paren met het aantal jongen. Hiervan graag met de geschatte leeftijd. Zie tekening.

Het zou zeer waardevol zijn als u paren met jongen langere tijd probeert te volgen. De vraag is of ze in een bepaald gebied met de jongen blijven of zich verplaatsen over grote afstanden. Ook over het broedsukses (het aantal jongen dat vliegvlug wordt) is nog weinig bekend. En dan wanneer zijn ze voor het laatst in het gebied waargenomen.

Uw medewerking wordt zeer op prijs gesteld!! Als u ergens een paar met jongen ziet dan graag even een telefoontje naar: F. van Klaveren 035-61426 of W. Kraak 02159-15725.

Ook eventuele andere inlichtingen kunt u bij bovengenoemde heren verkrijgen.

Subgroep Avifauna
(R.M. & A.V.)

Onze Actie "Red de Oostvaardersplassen".

Het gaat goed met de actie "Red de Oostvaardersplassen".

Het comité heeft inmiddels het eerste nummer van de "Oostvaardersnieuwsbrief" uitgebracht in een oplage van ca. 2000 stuks.

Het id de bedoeling om met behulp van deze nieuwsbrief belangstellenden op de hoogte te houden van de stand van zaken.

De nieuwsbrief komt uit, zo vaak als nodig is.

In het eerste exemplaar staat na een korte inleiding, een interview met Frans Verra van S.B.B.

Verder wordt in dit nummer politiek Lelystad flink aangepakt en over de R.I.J.P. komen merkwaardige feiten aan het licht.

De nieuwsbrief, stickers en informatie over de actie zijn bij het secretariaat te verkrijgen.

De handtekeningenactie gaat nog steeds door, er zijn op dit moment ca. 20.000 handtekeningen binnen voor het verleggen van het spoorwegtracé.

Verder stellen we momenteel alles in het werk om vooral de mensen in Lelystad te overtuigen van het belang van het Oostvaardersplassengebied.

Het blijkt dat we vooral in Lelystad succes hebben met de actie, steeds meer mensen beginnen er positief over te praten en staan steeds meer achter de actie.

Het wordt de mensen daar zo langzamerhand duidelijk dat ze verkeerd zijn voorgelicht. Enige voorbeelden hiervan zijn: - Er zijn teveel ganzen;

- het schijnt erg mee te vallen met verstoring van vogels door de spoorlijn, kijk maar naar het Naardermeer; - de ganzen vreten het hele gebied kaal, straks is het één grote plas etc.

Hieruit blijkt wel hoe eenzijdig de voorlichting in Lelystad tot nu toe is geweest. Tot slot nog een opmerking over het ingediende structuurschema voor natuur- en landschapsbehoud door Beelaerts van Blokland en Wallis de Vries. Natuurlijk is het erg leuk dat de Oostvaardersplassen Staatsnatuurmonument worden, maar het vervelende van het structuurschema is dat het probleem van het spoorwegtracé hier totaal buiten staat.

Minister Tuynman houdt nog steeds vast aan het geplande tracé en dit wil dus zeggen dat er in feite nog steeds niets veranderd is.

(Hebben we niet al een natuurmonument in Nederland met een spoorlijn er dwars doorheen???) Voorlopig gaan wij dus door met de actie voor het behoud van dit toch zo unieke gebied dat in de komende jaren wel onder een constante druk zal blijven staan, is het niet door een spoorlijn dan is het wel door landbouwgif of door verstedelijking e.d.

We hopen dat u ons tijdens deze actie blijft steunen met handtekeningen, financiële bijdrage etc.

Voor meer informatie kunt u ons altijd bellen.

Secretariaat: Ger Blok,
Schapenmeent 109,
1357 GK Almere Haven.
Tel.: 03240-16101.

"RED DE OOSTVAARDERSPLASSEN"

ONTVANGEN LITERATUUR:

ARGUS, Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg. 5 no 4 dec 1980:

Van het snippenfront... De Watersnip: nog steeds bejaagbaar.- KNJV/ICBP: Eindstation voor Watersnippen. - Van het snippenfront... De Houtsnip. - Het "onderzoek" van de Houtsnip door Herr Doktor Kalchreuter.

BOSBOUWVOORLICHTING, Staatsbosbeheer, jrg. 20 no I, jan/febr 1981: Bestrijdingsmiddelenwetgeving.

Idem, jrg. 20 no 2, maart 1981:

Is het plaatsen van nestkasten wel zinvol?

CULTUURRIJP, Rijksdienst voor de IJselmeerpolders, jrg. 17 no 2, febr 1981: Losse eindjes (vnl. blz. IO en II).

FICEDULA, Twentse VWG, jrg. 10 no I, maart 1981:

Waterwildtellingen - Nestkastverslag 1980 - Een IJsvogelonderzoek - Geweerdragers schieten regelmatig op Buiszerds - Zeearend en Grote Trappen in Twente - Laat broedgeval van Fuut.

DE GRUTTER, Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek", jrg. 5 no I, febr 1981:

Een Kleine Vliegenvanger op de begraafplaats van Westzaan - Ontmoeting met een Zeearend - Inventarisatie-ervaring met de Bruine Kiekendief - Het winterverblijf van in de Zaanstreek broedende Kokmeeuwen - Beknopt verslag broedvogelstand gedeelte Guisveld 1971 - 1979. - Opnieuw Koereiger in de Markerpolder.

DE KLEINE RATELAAR, IVN Gooi e.o. jrg. 3 no 2, april 1981; Water VII.

KONTAKTBLAD, IVN Eemland, jrg. 9, Lente 1981:

Samenvatting van de lezing dd 9.12.'80 door dr.AM Voûte over vleermuizen - Boomklever, "Alpinist" bij uitnemendheid.

DE KRUISBEK, Vogelwacht Utrecht, jrg. 24 no I, febr 1981:

Aktie "Redt Weidevogels Eemland" levert 22.000 handtekeningen op - Tienhovense plassen in 1980 geïnventariseerd - De Blauwe Reiger als wintervogel in de provincie Utrecht.

MENS EN NATUUR, IVN Amsterdam (hoofdburo), jrg 31 no 2, april 1980:

Bijna geheel gewijd aan de milieueducatie in de stedelijke omgeving.

Idem, jrg. 31 no 5, oktober 1980:

De halve Dollard een natuurmonument.

Idem, jrg. 31 no 6, december 1980.

MENS EN VOGEL, Belgisch Verbond tot Bescherming van vogels, jrg. 18 3e kwartaal 1980:

Lentejacht op Tortelduiven in Zuidwest-Frankrijk - Tortelduivenjacht belemmert paarvorming! - De schietbaan met levende duiven - Watervogels beter beschermd in Vlaanderen! - De jacht in België; 5 regionale Overwinningen! Watersnip, Merel, Grauwe Gans, Kolgans en Goudplevier!

Idem, jrg. 18, 4e kwartaal 1980:

Evolutie van de wettelijke bescherming van onze roofvogels - Het eendenonderzoek tijdens juli-augustus in de Noordelijke Polders West-Vlaanderen - Is wintervoeding een probleem? - De invloed van wintervoeding op mezenaantallen.

DE MOURIK, VWG Rijk van Nijmegen e.o., jrg 6 no 3, 1980:

In het asyl - Braakballen - Waarnemingen bij een nest Grauwe Vliegenvangers - De Zwarte Specht

Idem, jrg 6 no 4, 1980:

Stootvogeltelling januari 1980 en februari 1980 - Riviertellingen.

NATUUR EN MILIEU, Stichting Natuur en Milieu, 80/10:

Bestrijdingsmiddelen in Nederlands oppervlaktewater.

Idem, 80/11:

Nat. alternatief voor het IJsselmeer - Diemerzeedijk, natuurgebied in slechte handen.

Idem, 80/12:

Mogelijkheden windenergie nog steeds onderschat - "Afwijkende" boeren leveren geen pasklare modellen voor rendabele en milieuvriendelijke bedrijfsvoering.

Idem, januari 1981:

De zon is onze toekomstige energiebron - Vogels in de Delta, perspectieven op langere termijn - Over Eemland, Kemphanen en een verdwenen brief.

PERKETUTTER, NJN afd. Hilversum, jrg 10 no 3, 1980:

Sinterklaasgedichten - Zomergroene loofoerwouden van het Nederlandse klimaatgebied.

Idem, jrg 10 no 4, 1980:

Vogelleven in het Gooi (met o.a. gegevens uit 1948) - Hulp aan de Zwarte Stern.

DE PIEPER; VWG Noordhollands Noorderkwartier, jrg 19, no 6/7 1980:

Broedvogelinventarisatie van het westelijk duingebied tussen de grens van Egmond en de Zeeweg in de gemeente Bergen (NH) in 1979.

De achteruitgang van de Zwarte Stern als broedvogel in Noord-Holland-Noord.

Idem, jrg 19, no 8/9 1980:

De Kluut als broedvogel van een nieuw recreatiegebied in oostelijk West-Friesland in 1979 - Verslag Goudplevieren, Wulpen en Kemphanentelling op 24 en 25 nov. 1979 in Noord-Holland.

Idem, jrg 19 no 10/11 1980:

Inventarisatieverslag Wijkermeerpolder 1978 - Wilde Sneeuwganzen in Andijk... een nieuwe kijk op Sneeuwganzen-waarnemingen.

Idem, jrg 19 no 12 1980:

Bonte Vliegenvangers bij den Helder - Vondsten van Stormvogeltjes op schepen - Broedvogelonderzoek van het vrij toegankelijke bos- en duigebied in de Gemeente Bergen (NH) 1980.

STICHTING HET NOORDHOLLANDSCH LANDSCHAP, mededelingenblad no 22 oktober 1980: Flora, vegetatie en fauna van het Wildrijk.

VANELLUS, jrg 33 no 3, mei-juni 1980:

Bond van Friese Vogelbeschermingswachten.

Lepelaars op de Mokkebank - Enige aspecten van de broedbiologie van de Kerkuil.

Idem, jrg 33 no 5, sept-okt 1980:

Fonteinkruid: Meerkoetenlekkernij? - Meer mannetjes dan vrouwtjes bij de Huismus?

Idem, jrg 33 no 6, nov-dec 1980:

Het foerageergebied van de Huismus.

Idem, jrg 34 no 1, jan-febr 1981:

Rallen in de Makkumer Zuidwaard - Huiszwaluwen en plaatstrouw - Een artikel over eendenkooien.

VELD EN VITRINE, Fries Natuurhistorisch Museum, no. 70, oktober 1980:

De dwergmeeuw.

Idem, no. 71, december 1980: De Jan van Gent.

HET VOGELJAAR ; jrg 28 no 5, oktober 1980:

Zeevogelwaarnemingen op de Noordzee vanaf een zeilschip - Stootvogeltellingen in Nederland in de winter 1979/1980 - Spreeuwen en Sperwers - Voorkomen van watervogels op het IJsselmeer bij x Waterland (1).

Idem, jrg 28 no 6 december 1980:

Waterplantbegroeiingen in brakke wateren als voedselbron voor watervogels - Broedvogels van het Kuinderbos - Resultaten van de ooeivaarscensus in 1980 - Voorkomen van watervogels op het IJsselmeer bij Waterland (2) - Verstoring van slikvogels door pieronspitters en sportvisser.

Idem, jrg 29 no 1 februari 1981:

Het voorkomen van de Grote Trap in Nederland gedurende de winter 1979/1979 - Microscopische herkenning van veeresten: hulpmiddel bij de analyse van aanvaringen tussen vliegtuigen en vogels - De ontwikkeling van de broedvogelbevolking van de Biesbosch na de afsluiting van het Haringvliet - De Roek in Limburg; overzicht van de vroegere en huidige stand - Schiphol en de oudste rechten van vogels; commentaar op een "aangepast faunabeheer" - Friese weidevogelbescherming in 1979 en 1980 - Faunavervalsing? - Westeuropese olieramp voor onze zeevogels.

VOGELS, Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, jrg I no I jan/febr 1981 (de opvolger van de Lepelaar):

Het einde van een eendenkooi - Giervalk - Kerkuilstand in 1979 drastisch teruggelopen - Het vogelrijk van Nijmegen 1916 - 1921 - Eenden en ganzen van Spitsbergen en Oost-Groenland - De Ekster-

IN VOGELVLUCHT, Vogelstudiegroep Limburg, jrg 3 no 3 september 1980:

Wintertelling langs de Zuidlimburgse beken december 1979 - De "Kuilkens Greend" in de winter 1978/79 - Invasie-achtig optreden van Bonte Vliegen-vangers tijdens voorjaarstrek - Stootvogeltrek voorjaar 1980 Haeselaar te Echt - Kraanvogeltrek over Limburg 1979.

Idem, jrg 3 no 4 december 1980:

Over voorkomen en zang van de Cettis Zanger in Limburg - De Geelgors in de omgeving van Heerlen - Nestkastenverslag Limburg 1979 - Over kleurafwijkingen.

DE WULP, Haagse Vogelbescherming, jrg II no 4 november 1980:

Wintervoeding: juist of onjuist? - Ganzenjacht op dit moment ontoelaatbaar. Overheid voert een inconsequent beleid.

VELDWAARNEMINGEN

Hoewel velen een reeks kaarten instuurden met "eersten" en hoe zeer dat ook toegejuicht moet worden, zal U hieronder geen selectie van deze aantreffen als vorig jaar.

Ik wil Nico Klippel het gras niet voor de voeten wegmaaien. U vergeet toch niet ook zijn lijst voor de le voorjaarswaarnemingen (bijlage bij het vorig nummer) in te vullen.

Roodkeelduiker	1	4-4	Naarderbos-oostzijde weinig schuw, niet erg actief	SP/HM
Dodaars	7	22-2	Blijkpolder N. den Berg	J Vr
Roerdomp	1	8-3	Lambertszkade Loenen	RP
Ooievaar	1	22-3	Eempolder, rustend en fouragerend	AN/LB
Lepelaar	+ 12	2-4	Naardermeer	RP
Wilde Zwaan	+ 10	11-1	Eempolder, samen met + 110 Kleine Zwanen in het grasland	JR
Grauwe Gans	75	22-2	Horstermeer, rustend	J Vr
" "	1 pr + 5 donsjongen	20-4	Loosdrecht, jongen vermoedelijk slechts enkele dagen oud	JJ
Kolgans	+ 2680	8-2	Eempolder-N, 1200 + 1100 foeragerend de overige over- en rondvliegend	HM/SP
"	20 tot 30.000	15-3	Eempolder-N, rustend, fouragerend	HH
Krakeend	15	22-2	Spiegelpolder N. den Berg	J Vr
"	2 pr+1 mn	8-4	Dammerkade Ankeveen	FK
"	2	25-4	bij Stichtse brug	RMa/AP
Smient	75	22-2	Spiegelpolder, N. den Berg	J Vr
Zomertaling	1 mn	7-4	Vuntus	JJ
"	1 pr	9-4	Hilversumse Meent	WW
Slobeend	1 pr	12-4	Polder Mijnden	A Sc
Mandarijneend	1 pr	17-4	in gracht Groeneveld(oost)	AP
Bergeend	2	6-4	Blijkpolder N. den Berg	J Vr
"	54	16-4	Landgoederen 's-Graveland in groepen max. 32	FK
Casarca	1	2-4	Horneboegse heide, rondcirkelend, toch niet landend, al of niet ontsnapt ex.	SP
Nijlgans	1	10-4	Dammerkade Ankeveen	FK
Krooneend	1 pr	8-4	Spiegelpolder N. den Berg	FK
Tafeleend	15	15-3	Blijkpolder N. den Berg	J Vr
Grote Zaagbek	2 mn	14-4	Kortenhoeftse Plassen West	GM/HHm/CH
" "	1	28-3	Franse Kampweg	HHm
Nonnetje	7	22-2	Spiegelpolder N. den Berg	J Vr
Zwarte Wouw	1	5-4	Overscheense polder, langzaam richting midden Naardermeer vliegend	MP/KdW
Visarend	1	11-4	Wijde Blik,	HHm/N1D
Bruine Kiekendief	1 vr	27-4	Hollandse brug	MZ
Blauwe Kiekendief	1 mn	13-4	Hollandse brug	MZ
Blauwe Kiekendief	1 vr	29-3	Eempolder-N	HH/JHd
Boomvalk	2	14-4	Dassenbos, OV	RP
"	1	27-4	Kortenhoeft, OV.	FK

Smelleken	1	2-3	Groeneveld kwekerij, OV	AN
"	1	12-4	Eempolder-N, laag jagend	FK + exc.
Kraanvogel	1	29-3	Over de Hilversumse Meent aanvliegend resp. cirkelend boven de aalscholverkolonie en begon te roepen (en door laag vliegen aan het oog onttrokken	WW/JW
Waterral	2	8-4	Spiegelplolderoever N. den Berg	FK
Goudplevier	60 + 20	15-3	Eempolder-N	HH
"	6	10-4	Dammerkade, OV	FK
"	± 150	25-4	Oostermeent bij Stichtse brug	RMa/AP
Watersnip	1	21-3	Horstermeer-Z	KSb
"	1	22-3	"	KS
Houtsnip	3	12-4	Kortenhoefse Plassen West, OV	FK
Wulp	± 220	28-3	Eempolder-N	AP/RMa
Regenwulp	2	12-4	Kortenhoefse Plassen West, OV	FK
Witgatje	1	20-3	Horstermeer-Z	TS
Kemphaan	2 vr	29-3	Eempolder-N	JHd/HH
"	20	25-4	Stichtse brug/Oostermeent	AP/RMa
Kluut	2	6-4	Blijkplolder N. den Berg	JVr
Tortelduif	2 mn	18-4	Bergse Pad/Meerhoek	FK
Ransuil	1	31-3	Ludgerus-school Hilversum	RP
Bosuil	1	17-3	Horstermeer-Z	TS
"	1	16-3	RK kerk N. den Berg	JVr
" (rosse vorm)	1 ad	27-5	Slot en landgoed Sypestein	
+ 1 juv			juv in het slot, had moeite met vliegen; gevangen en losgelaten in nabijheid van ouder in hoge kastanje op het landgoed	FK/FS
Kerkuil	1	10-4	Eemnes, ontweek een naderende auto in de koplampen de kop duidelijk te zien	MH
IJsvogel	1 pr	22-4	's-Graveland, rustend en fouragerend	FK/GM
Kleine Bonte Specht	1+1	16-4	Landgoederen 's-Graveland	FK
" " "	1	18-4	Dammerkade/dorp Ankeveen	FK
Zwarte Specht	1 mn	2-3	Zwaluwenberg Hilversum	AN
" " "	1 pr	12-4	Einde Gooi, nestholte hakkend Eerder, 5-4, elders 1 vr hakkend echter enkele malen verstoord door voorbijgangers	JR
" " "	1	11-4	Spanderswoud	FK
" " "	1+1(mn)	23-4	Hoorneboeg Bos, tegelijk roffelend	FK/GM
Boomleeuwerik	1	22-4	Bussumerhei	CR
Boompieper	3	23-4	Hoorneboegse hei	FK/GM
Gele Kwikstaart	5	7-4	Keverdijkse polder	WW
" " "	2	25-4	Oostermeent bij Stichtse brug	AP/RMa
Witte Kwikstaart	3	16-3	Nieuwersluis	ASc
Klapekster	1	8-4	Rustgebied Westerheide. Eerst om 8.00 uur aangetroffen, opnieuw 17.30 uur actief jagend	SP
Zwartkop	1	10-3	en t/m 30-3 dagelijks op de vetbol voortuin in Kortenhoef	CL/KV
Vuurgoudhaantje	1	21-2	Ankeveense polder	JVr
Bonte Vliegenvanger	1 vr	7-4	Naardermeer	WW
" " "	1	15-4	Hilverbeek	DB

Roodborsttapuit	1 pr	3-5	Hoorneboegse heide, voedselvlucht	JR
Gekraagde Roodstaart	2	13-4	Limitische hei	WW
Zwarte Roodstaart	1	16-4	bouwtterrein Kortenhoef (1 pr?)	FK
Beflijster	2	8-4	Rustgebied Westerheide. Bij de	
"	1 mn	15-4	Klapekster: zie boven. Fouragerend	SP
"	3 pr + 1 mn	22-4	Huizer Pier, rustend/fouragerend	AP
			Boekesteyn, vermoedelijk al een	
			week aanwezig	FK/GM
Staartmees	4	5-4	Lambertszkade	JVr
Goudvink	4 + 4	16-2	Anna's Hoeve Hilversum	AN/LB
Appelbink	1 pr	19-4	Hilverbek, fouragerend	HL/CL
Kneu	+ 15	3-4	's-Gravelandse Vaartweg, four.	HHm
"	5	5-4	Kromme Rade, four.	FK/GM
Barmsijs	5-10	23-4	Hoorneboegbos, four.	FK/GM

Tijdens het vogelen werden onder meer nog waargenomen:

1 hermelijn en wat later 7 fouragerende reeën
en wel in de Blijkpolder N. den Berg, 22-2-81 JVr

De waarnemers waren:

EB - Edith Besselaar	HL - H. Liebregts	ASc - A. Schoe
LB - L. van Breukelen	RMa - R. van Maanen	FS - F. Siemensma
DB - D. Buitenhuis	HM - H. Moerman	AS - A. Stoker
NLD - Nicolette Dwars	GM - G. Mijnhout	KS - K. Stoker
HH - H. Hardon	WM - W. Mijnhout	TS - T. Stoker
JHd - J. Hardon	AN - A. Noorman	KSb - K. Strijbis
HHm - H. Hartman	AP - A. Pluister	KV - K. Visser
CH - C. Hofman	RP - R. van Poelgeest	JVr - J. Vrakking
MH - M.P.M. van Houten	SP - S.H. Poelstra	JW - J.E. Winkelman
JJ - J. de Jonge	MP - M. van de Pol	KdW - K. de Wit
FK - F. van Klaveren	CR - C.M.T.I. Rosier	WW - W.J.R. de Wijs
CL - C.M. Liebregts	JR - J.F. Rung	MZ - M. Zwart

Mag ik tenslotte nogmaals verzoeken ten behoeve van de Atlas voor Winter- en Trekvogels (SOVON-project) na de Atlas van de broedvogels) het ATLASVAK op de waarnemingskaartjes in te vullen.

Daartoe is in de vorige Korhaan (op pag. 34) een kaart van het Gooi e.o. met de indeling en nummering van de Atlasvakken gegeven.

Namens diegenen onder ons die een SOVON-vak bewerken en namens alle toekomstige lezers van de Atlas bij voorbaat dank.

Jos de Jonge

*) Erratum: Waar in het vorig overzicht JW staat, moet gelezen worden IW (= I. van Woersem).

VELDWAARNEMINGEN Zuid-Flevoland

Purperreiger	I	2I/4	Tegenover Kromslootpark	F.M.
Lepelaar	7	29/3	Oostvaardersplassen. Vanaf Oostv.dijk gezien.	G.B./F.M.
Wilde Zwaan	I	2/5	Oostv.dijk enkele kilometers ten zuiden van Blocq van Kuffler.	F.v.K/J.v.O
Krooneend		16/3	Stadgracht in Almere-H. Binnenhof.	L.H.
Eidereend	I	29/3	Oostvaardersdijk. Blocq v. Kuff	F.M.
Nonnetje	150-200	8/3	Blocq v. Kuff. Tussen de pier en het Gemaal.	G.B./F.M.
Grote Zaagbek	200-250	8/3	Blocq v. Kuff.	G.B./L.H.
Blauwe Kiekendief	I	8/5	Oostvaardersplassen. Pad naar de Hut.	G.B./J.B.
Grauwe Kiekendief	min 2	onv 2/5	Knardijk. Boven riet.	F.v.K./J.v.O
	2 jrs			
Smelleken	I	2/5	Knardijk. Langs pad naar Hut (overvl)	F.v.K/J.v.O
"	I	7/2	Hollandse Brug (overvl)	A.V
Boomvalk	I	II/4	Almaarderhout. Kempphaanweg	L.V/J.B/L.H/H.D
Goudplevier	± 300	II/4	Gooimeerdijk (bij Almaarderhout in Bouwland).	L.V/J.B/L.H/H.D
Zilverplevier	I	2/5	Infor. Centrum. Nieuw Land	F.v.K/J.v.O
Kievit	1 p	20/4	Haventje van Almere, Zanddepot.	L.H
	3 jongen			
Houtsnip	I	II/4	Almaarder Hout.	L.V/J.D/H.D/L.H
Grutto	150-200	29/3	Lepelaarplassen.	G.B/F.M
Rosse Grutto	3	2/5	Infor. Centr. Nieuw-Land	F.v.K/J.v.O
			I ex. in broedkleed, andere 2 nog vaal	
Regenwulp	6	3/5	Kromslootpark	G.B/L.H/J.B
Zwarte Ruiter	I	8/5	Knardijk; tegenover Slikterrein eind Knardijk.	G.B/J.B
Zwarte Stern	± 30	8/5	Knardijk	G.B/J.B
Koekoek	4	8/5	Oostvaardersplassen. Pad naar de Hut	G.B/J.B
Velduil	2	16/3	Haven Almere/Zanddepot	L.H
Blauwborst (witg)	3	3/5	Kromslootpark	G.B/L.H/J.B
	(2 ; I)			
Tapuit	4	5/5	Tegenover Kromslootpark	G.B
Beflijster	3	II/4	Kemphaanweg	L.V/L.H/J.B/H.D
Goudhaantje	I	29/3	Almaarder Hout, bij de Kempphaan	H.R
"	I	2I/3	" " " " "	L.V/L.H/H.D
Staartmees	5-10	I/3	Almere. Bos tussen Muiderweg en RW 6	L.H
Matkopmees	I	I/3	Almere. Bos tussen RW 6 en muiderweg	L.H
Zwarte Mees	I	29/3	Almaarder Hout (bij Kempphaan)	H.R

J.B - J. Boshuizen
 G.B - G. Blok
 L.H - L. Huitzing
 L.V - L. Verberne
 H.D - H. van Duivenoorde

H.R - H. Rijkenborg
 F.v.K - F. van Klaveren
 J.v.O - J. van Oord
 F.M - F. Meilink

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : R.G. Moolenbeek, A. Voetlaan 14, Ankeveen, tel. 035-62641
Secretaresse : T. Stoker, Meidoornlaan 34B, Ned. den Berg, tel. 02945-4343
Penningmeest.: H. Lodenstein, Rietmeent 62, Hilversum, tel. 02159-31076
Postgironr. V.W.G.: 2529179

Contactpersonen

Avifauna : A.P. Vermeule, Gr. Wichmanstr. 40, H'sum, tel. 035-857492
Eempolders : A. van Leyden, Raboes 9, Laren, tel. 02153-86091
Nestkasten : H.W. de Soete, G. v. Amstelstr. 410, H'sum, tel. 035-10834
Propaganda : H.W. de Soete, (zie boven)
Ringonderzoek : K. Visser, Kerklaan 73, Kortenhoef, tel. 035-60736
Vogelcursus : C.C.M. Last, Mr. J.C. Bührmanl. 46, Ankeveen, tel. 035-62099
Contr.Vogelwet: R.G. Moolenbeek, (zie boven)
Korhaan : C.A. v. Lambalgen, Vossenstr. 51, H'sum, tel. 035-231208 (copij)
Vogelasyl : B. v. Ingen, J. v. Schimmelstr. 6, Naarden, tel. 02159-45658
Zuid Eevoland: G. Blok, Schapenmeent 109, Almere-Haven, tel. 03240-16101
Excursies : J.J.M. Hardon-v. Velsen, Dotterbloemlaan 39, Baarn,
tel. 02154-18804 of H. Lodenstein (zie boven)

Inzenden waarnemingskaartjes

J. de Jonge, van Brakellaan 26, Hilversum, tel. 035-17672

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G. Moolenbeek
Bussum/Naarden: L. Reddingius, Gr. W de Oudelaan 22, tel. 02159-42508
Hilversum : J. de Jonge
Huizen : F. Griffioen, Omroepaan 16, tel. 02152-52958
Laren : O. de Graaff, Steffenshein 13, tel. 02153- 83143

Contributie : f 20,- per jaar, huisgenootlid f 7,50, Vogeljaar f 14,50